

Eduskunnalle tiedottaminen / Neuvostoraportti / Ulkoasiainneuvosto Brysselissä 15.12.2025

Kokous

Ulkoasiainneuvosto 15.12.2025

Ulkoasiainneuvoston 15.12.2025 kokouksen asialistan varsinaisina aiheina olivat Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa, Kiina sekä Lähi-idän tilanne, ml. Syyria. Ajankohtaisissa aiheissa keskusteltiin heikentyneestä tilanteesta Kongon demokraattisessa tasavallassa. Ministerit kävivät myös epävirallisen aamiaiskeskustelun Armenian ulkoministerin kanssa.

Venäjän hyökkäyssotaa koskeva keskustelu fokusoitui meneillään oleviin rauhanponnisteluihin. Ministerit saivat päivityksen Ukrainan ulkoministeri Sybihalta Berliinin rauhanneuvotteluiden tilanteesta ja Ukrainan neuvottelukannoista etäyhteydellä. Korkea edustaja Kallas korosti, ettei tili-tauko tai rauhansopimus poista tarvetta EU:n pitkäaikaiselle tuelle Ukrainalle. Jäsenmaat pitivät EU:n mukanaoloa neuvotteluissa välttämättömänä, sillä moni neuvoteltava asia koskettaa suoraan EU:ta. Samalla peräänkuulutettiin tukea Ukrainalle ja paineen asettamista Venäjää kohtaan.

Ulkoasiainneuvoston työlounaalla keskusteltiin Kiinasta. Esiin nousi huoli Euroopan pitkälle menevästä Kiina-riippuvuudesta. Keskustelussa peräänkuulutettiin sisämarkkinoiden käyttämistä EU:n vipuvartena.

Lähi-itään liittyen keskusteltiin Syyrian sekä Israelin ja Palestiinan tilanteesta. Jäsenmaat tukivat EU:n suhteiden tiivistämistä Syyriaan, jonka kanssa tullaan käynnistämään poliittinen kumppanuus. Gazan rauhan-suunnitelman toimeenpanon osalta peräänkuulutettiin EU:n osallistumista Board of Peaceen, kannatettiin EU-operaatioiden (EUPOL COPPS ja EUBAM Rafah) mandaattien laajentamista ja työtä rauhansuunnitelman toimeenpanon tukemiseksi. Yhdysvaltain edustajat Witkoff ja Kushner briiffasivat etäyhteydellä lyhyesti Yhdysvaltain Gaza-suunnitelman toimeenpanosta.

Ulkoasiainneuvosto järjestettiin 15.12.2025 Brysselissä. Suomea kokouksessa edusti ulkoministeri Elina Valtonen. Kokouksen asialistan varsinaisina aiheina olivat Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa, Kiina sekä Lähi-idän tilanne, ml. Syyria. Ministerit keskustelivat myös tilanteesta Kongon demokraattisessa tasavallassa ajankohtaisaiheena sekä kävivät epävirallisen aamiaiskeskustelun Armenian ulkoministerin kanssa.

Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa

Keskustelussa fokusoiduttiin meneillään oleviin rauhanponnisteluihin. Ukrainan ulkoministeri Sybiha antoi ulkoasiainneuvostolle Berliinistä käsin etäyhteydellä katsauksen neuvotteluista. Sybiha korosti realismia, sillä ilmiselvästi Venäjän tavoitteet eivät ole muuttuneet. Siksi Venäjään kohdistuvan paineen lisäämistä tulee jatkaa. Ukraina tavoittelee pikaista rauhaa, mutta varmuus oikeudellisesti

sitovista turvatakuista on edellytys rauhansopimuksen allekirjoittamiselle. Ukrainalle tärkeitä asioita ovat EU-jäsenyys, eurooppalaiset joukot Ukrainassa Yhdysvaltojen tukemana sekä omat vahvat asevoimat. Ukraina pitää tärkeänä, että tulitauko ja neuvottelut pohjaavat nykyiseen rintamalinjaan. Puolustusmateriaalin tukitarve on polttava ja totesi, että ilmapuolustuksen vahvistaminen on tärkeintä energiatukea, mitä Ukraina tarvitsee. Sybiha toivoi Eurooppa-neuvoston tekemän päätöksen sotakorvauslainasta.

Korkea edustaja Kallas painotti, että Yhdysvaltojen johdolla käytävät rauhanponnistelut ovat tervetulleita ja alleviivasi sitä, että on tärkeää kohdistaa painetta Venäjään. EU:n tulee auttaa Ukrainaa vahvistamaan neuvotteluasemaansa. Tulitauko tai rauhansopimus ei tulisi poistamaan tarvetta EU:n tuelle. Laajentumiskomissaari Kos totesi EU:n pakotteiden purevan ja että Venäjän öljyn ja kaasun viennistä saamat tulot ovat alimmillaan sitten hyökkäyssodan alun. Lisäpaineen asettaminen Venäjälle on tärkeää, samoin Ukrainan taloudellisesta tuesta päättäminen Eurooppa-neuvostossa. Jäsenmaiden puheenvuoroissa pureuduttiin diplomaattisen tilanteen ja rauhanpyrkimysten kommentointiin sekä laajemmin niin kansallisiin tukipäätöksiinsä kuin EU:n tukeen Ukrainalle. Tuen lisääminen nähtiin tarpeellisena etenkin nyt, jotta Ukraina olisi mahdollisimman vahvassa neuvotteluasemassa. Maiden rajoja ei voi muuttaa voimalla. EU:n mukanaolo neuvotteluissa nähtiin välttämättömänä, sillä EU:lla on keskeinen rooli päätettäessä Ukrainan EU-jäsenyydestä, pakotteiden jatkosta sekä Ukrainan jälleenrakentamisesta ja rahoittamisesta. Usea maa totesi, että Venäjää kohtaan tulee asettaa lisää painetta. Pakotteiden osalta pidettiin tervetulleena varjolaivaston toimintaan ulkoasianneuvoston päätöksellä asetettuja lisäpakotteita ja korostettiin tarvetta edetä 20. pakotepaketin valmistelussa. Venäjän keskuspankin pysäytetyt varat ja valmisteltavana oleva sotakorvauslaina nousivat esiin ja Eurooppa-neuvostolta odotetaan päätöstä asiassa. EU:n turvallisuussitoumukset Ukrainalle jäivät keskustelussa pienempään rooliin, joskin näiden osalta EU:ssa meneillään olevalle työlle ilmaistiin laajaa tukea (tuki EU-operaatioille ja Ukrainan puolustusteollisuudelle).

Suomen puheenvuorossa korostettiin EU:n pitkän aikavälin tukea Ukrainalle ja ilmaistiin tuki EU:n kontribuutiolle Ukrainan turvallisuusjärjestelyihin. Ukrainan turvatakuiden tulee olla vahvat, ja koordinaation halukkaiden koalition ja Yhdysvaltojen kanssa tiivistä. EU:n tulee lisätä painetta Venäjää kohtaan ja edetä 20. pakotepaketin kanssa, johon Suomi on toimittanut omia ehdotuksia. Pakotteita tulisi myös täydentää lisätulleilla venäläisille tuotteille kuten samanmielisten maiden ryhmä on esittänyt. On hyvä valmistautua varjolaivastoon kohdennettavan täyden meripalveluiden kiellon käyttöönottoon. Suomi tiedotti jäsenmaita Helsingissä 16.12. järjestettävästä pääministeri Orpon isännöimästä Eastern Flank-huippukokouksesta.

Kiina

Ulkoministerit keskustelivat lounaalla suppeassa kokoonpanossa hankaloituneesta EU:n ja Kiinan suhteesta. Keskustelun aluksi saatiin tilannekuva INTCEN:n johtaja Markicilta. Keskustelussa huomiointiin erityisesti EU:n ja Kiinan välisen kaupan epätasapaino ja nähtiin tärkeäksi hyödyntää EU:n sisämarkkinoita vipuvartena suhteessa Kiinaan. Useat jäsenmaat vetosivat EU:n yhtenäisyyden puolesta. Suomen puheenvuorossa pidettiin tärkeänä vähentää riippuvuuksia hankintaketjujen hajauttamisen avulla, jatkaa vuoropuhelua pyrkimällä vastavuoroisuuteen, puolustaa sisämarkkinoita Kiinan epäreiluilta kauppakäytännöiltä sekä ennen kaikkea edistää EU:n kumppanuuksien laajentamista kasvaville markkinoille.

Lähi-idän tilanne

Keskustelussa olivat Syyrian tilanne vuosi Assadin hallinnon kaatumisen jälkeen ja EU:n kontribuutio Gazan-rauhansuunnitelman toimeenpanoon.

Korkea edustaja Kallas antoi yleiskuvauksen Syyrian tilanteesta ja ehdotti poliittisen kumppanuuden käynnistämistä Syyrian kanssa. Aloite sai jäsenmailta kannatusta. Komissaari Suica kertoi komission puheenjohtajan von der Leyenin vierailevan Syyriassa tammikuussa ja komission jatkavan Syyrialle annettavaa tukea. Komissaari Lahbib antoi tilannekatsauksen Syyrian humanitaariseen tilanteeseen todeten, että avun tarpeen olevan merkittävä. Jäsenmaiden keskustelussa kiinnitettiin huomiota Syyrian transitoon, jonka tulee olla inklusiivinen ja taata osallistumismahdollisuus kaikille syyrialaisille.

Useat jäsenmaat kannattivat poliittisen kumppanuuden käynnistämistä Syyrian kanssa. Moni jäsenmaa kertoi näkemyksiään EU:n pakotepolitiikkaan Syyriassa. Pakotteita tarkastellaan seuraavan keran toukokuussa.

Korkea edustaja pohjusti Israelia ja Palestiinaa koskevaa keskustelua käymällä läpi eri aspekteja Gazan rauhansuunnitelman toimeenpanoon ja sen haasteisiin liittyen. EU-operaatioiden (EUPOL COPPS ja EUBAM Rafah) mandaateista on tarkoitus päättää alkuvuodesta. Korkea edustaja pyysi jäsenmaita indikoimaan valmiuttaan rahoittaa ja lähettää henkilökuntaa operaatioihin. Komissaari Suica piti tärkeänä, että EU osallistuu Board of Peacea, kun taas komissaari Lahbib totesi Israelin kaksikäyttötuotteille asettamien rajoitteiden hidastavan humanitaarisen avun perille toimittamista Gazaan. Yhdysvaltain edustajat Witkoff ja Kushner briiffasivat jäsenmaita hyvin lyhyesti etäyhteydellä Yhdysvaltain suunnitelman toimeenpanosta. Yhdysvallat on tehnyt kovaa töitä rauhansuunnitelman eteen ja toiveissa on, että toimeenpanossa päästään mahdollisimman pian täyteen vauhtiin. Panttivankien vapauttamiseen liittyen yhteistyö Egyptin kanssa on ollut tiivistä. Jäsenmaiden puheenvuoroissa toistettiin tuttuja näkemyksiä Gazan humanitaarisesta ja Länsirannan väkivaltaisesta tilanteesta. Jäsenmaat jakoivat näkemyksiään EU:n osallistumisesta rauhansuunnitelman toimeenpanoon. Usea jäsenmaa kannatti EU-operaatioiden mandaattien laajentamista ja käynnistämistä.

Ajankohtainen aihe: Kongon demokraattinen tasavalta

Belgian pyynnöstä keskusteltiin heikentyneestä tilanteesta Kongon demokraattisessa tasavallassa. Korkea edustaja Kallas kertoi puheluistaan Kongon, Ruandan ja Burundin ministerin kanssa ja heidän pyynnöstään vahvempaan EU:n osallistumiseen rauhan saavuttamiseksi. Jäsenmaiden puheenvuoroissa heijastui huoli tilanteen kehityksestä ja tarve vahvemmalle EU:n ja Afrikan unionin roolille tilanteen rauhoittamisessa.

Aamiaiskeskustelu Armenian ulkoministerin kanssa

Keskustelussa nousivat esiin EU:n ja Armenian väliset suhteet, Armenian ja Azerbaidžhanin suhteet sekä erityisesti valmistautuminen Armeniassa kesäkuussa järjestettäviin Armenian parlamenttivaaleihin. Korkea edustaja Kallas alleviivasi EU:n valmiutta tukea Armeniaa vastaamaan hybridi- ja kyberuhkiin, disinformaatioon sekä vihamieliseen manipulaatioon parlamenttivaalien alla hyödyntäen Moldovan parlamenttivaaleista saatuja oppeja. EU on tehnyt periaatepäätöksen antaa Armenialle tukea Euroopan rauhanrahastosta (EPF). Armenian ulkoministeri kiitti EU:ta sille antamasta tuesta ja toivoi EU:n perustavan uuden operaation tukemaan Armeniaa siihen kohdistuvien hybridi- ja kyberuhkien torjunnassa. Jäsenmaiden puheenvuoroissa korostui tuki Armenialle vaalien alla ja maiden kahdenvälinen tuki.

Suomen edustajat
Ulkoministeri Elina Valtonen ja virkahenkilödelegaatio